

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Felévre — — 6 korona.
Egész evre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

A megelőző szolgálat és a nyomozás.

Irta: Anik János járásőrmester.

A kettő szorosán összefügg. A bűnözés megakadályozását szolgálja a megelőző szolgálat, az elkövetett illetve megtörtént bűncselekmények kiderítését pedig a nyomozás.

A rendes szolgálatot, tehát a megelőző szolgálatot nagy gonddal kell teljesítenünk, mert bár a rendes szolgálat tulajdonképpen célja az, hogy megjelenésünk a népben a törvénytiszteletet ébren tartsa s a bűncselekmények elkövetésétől elrettentse, ilyenkor nyílik bő alkalmunk ahhoz, hogy mindazokat az adatokat pontosan összegyűjtsük, melyek támpontokat szolgáltatnak az elkövetett bűncselekmények felderítéséhez, a nyomozásokhoz.

A rendes szolgálat, illetve az őrzéskor leportyázásakor ne töltsen tehát egy csendőr sem tetlenül az időt, hanem használja fel lelkiismeretesen és ismerje meg a közértelemnek összefüggéseit, szokásait, vagyoni és családi viszonyait, foglalkozásait, életmódját és viselkedését. Annál könnyebb ez, mivel az emberek egymásról szeretnek beszélni, néha tartózkodás nélkül is.

Azt hiszem nem lesz érdektelen egyetlen más elmondani — különösen az ifjabb bajtársak előtt — azon teendőkről, melyeket a rendes szolgálat teljesítése közben végezni kell, persze csak általánosságban, mert részletesen igen sok tért foglalna el.

Egy járőr — például — az őrsállomásról elindulva, útját a legelső tereptárgyig, ha közben mit sem észlelt, folytatja.

Megérkezik egy juhászlakhoz. Ezt a kellő óvatosság szem előtt tartásával megközelíti s különösen sötét időben minden hangra és jelre jól figyelve, ha kint mi gyanusít sem észlel, bekopogtat. Miután a szobát a bentlevőkkel együtt jól szemügyre vette, mintegy bevezetésül a kezdendő beszélgetésre, engedelmet kér, hogy egy kissé megpihenni helyet foglalhassanak. Ha az ott lakó juhász a járőr előtt, de egyáltalán az egész őrs előtt még ismeretlen, a járőr és juhász között bizonyos ismerkedő párbeszédnek kell kifejlődni. Először természetesen csak közömbös dolgokról, később azonban bizonyos cél elérésére szükséges adatokról, a nélkül azonban, hogy a juhásznak feltűnő legyen, milyen óvja van vele szemben a csendőrnek.

A párbeszédet ki-ki tehetsége és beszélőképessége szerint folytatja, arra irányt szabni lehetetlen. Mihelyt tovább megy a járőr, a legelső alkalmas helyen jegyzékönyvecskéjét veszi elő s például a következőket jegyzi elő: A. B. juhász. N. bérlő 45. számú tanyáján, 44 éves, nős; neje D. E.; József nevű 16 éves fia és Anna nevű 12 éves leánya van; ócska butora, 2 drb 1—1 éves félhizott sertése, 4 drb tyukja és 1 drb kakasa van. Vadas pusztáról Cz. bérlő uradalmából jött. X. Y-al áll összeköttetésben D-ben, magatartása gyanút keltő stb. stb.

Igy portyáz azután tovább, bevonulásakor pedig ezen jegyzetének bemutatása mellett őrsparancsnokának jelentést tesz, ki ezeket a többi csendőreivel is előjegyzeteli azután pedig azon őrsöt keresi meg, melynek területén az előjegyzett egyén megelőzőleg lakott s a nyerendő értesítésből egészítendő ki azután a jegyzet, melyből azután természetesen annak is ki kell tűnnie, hogy volt-e az illető valami bűncselekménnyel gyanúsítva, vagy éppen már büntetve is.

Ha most már a körletben lakó minden gyanúsítható egyénről, ilyen adatok birtokában van az őrs, akkor nem lesz nehéz azokat ellenőrizni s nem ütközend nagy nehézségekbe a bűncselekmények felderítése sem.

Ha tehát egy járőrnek egyéb dolga nem akad, úgy teendőinek ilyen irányúnak kell lennie egy őrzéskor leportyázása alkalmával, mihez járul azután, hogy a járőr szemes legyen, mindent meglásson, észrevegyen, feljegyezzen s a következő alkalommal pedig mindent ellenőrizzen és pedig minden feltűnés és zaklatás nélkül — A megelőző szolgálat kiszámíthatatlan előnyeiről tanuskodik a következő eset:

Egyik nemzetiségi vidéki községben megbalt egy nyugdíjas öreg tanító, kinek 2000 koronáig volt az élete biztosítva. Az özvegy a biztosítási összeget már felvette, midőn egy nap este két csendőr érkezik hozzá, kik az elhalt tanítónál szokták a pihenőjüket megtartani. Alig hogy a csendőrök a belső szobában pihenőre tértek, úgy 10—11 óra közt zörgettek a külső szoba ajtaján, melyben az özvegy aludt. Az özvegy ajtót nyitott s a mindig égő lámpa világánál három bekomozott férfi alakot látott maga előtt, mire annyira megijedt, hogy még azt is elfelejtette hogy a belső szobában csendőrök vannak. A járőr hallván, hogy az özvegy-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkész-
ője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom,
harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** kezzebb képes
arjonyokét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.**
Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hang-
szerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

től pénzt követelnek, szép csendben fegyvert ragadva a rablók elé toppant, mire azok majdnem kövé dermedve hagyták magukat megbilincselteni. A többire nézve csak azt jegyzem meg, hogy az özvegy élete és vagyona forgott kérdésben, mert az ugyanazon községből származó rablók olyan előkészülettel mentek oda, hogy ha közülök bármelyikét az özvegy felismerné, irgalom nélkül megölik, mit maguk is beismertek.

Ez esetben tehát a megelőző szolgálat egy emberéletet mentett meg, tehát jóval értékesebb szolgálatot teljesített a legsikeresebb nyomozásnál.

De beszéljünk a nyomozásról.

A bűncselekmények kiderítése nem ütközne oly nagy nehézségekbe, ha valamennyit szokásos büntetésekként követnék el, mert ezek mégis csak felügyelbetegek, s ha nagy ritkán sikerül is nekik elmenekülni, mégis a legtöbbször rajta veszítenek s akkor kiderül a régi eset is.

Egészen másként áll ez az ismeretlen, úgynevezett «kezdő» bűnözőkkel, kik az ismeretlenség homályából legtöbb esetben csak véletlenül vagy ügyetlenségük folytán jutnak a csendőrség karjaiba. Ezek, ha csak egy kicsit is ügyesen «dolgoznak» jó ideig megmaradhatnak «kezdőknek», s igen sok kárt és kellemetlenséget okozhatnak addig, míg hurokra kerülnek.

Ismertem olyan «kezdőt», a ki gyilkolt, rabolt és a gyanu elhárítása végett a saját balkezét átlőtte és ő kiáltozott az utcán legjobban a gyilkos és a segítség után s ő emelt panaszt és még a tettes részletes személyleírását is megadta, de ez mindenkire inkább ráillett, csak ő reá nem.

Ismertem gyermekgyilkost, a ki gyermekét megölte s gondoskodott hamis bizonyításról, melylyel igazolbassa magát, hogy gyermeke egyik klinikán halt meg és el is temettetett. Ez is «kezdő» volt, pedig már a harmadik gyermekét küldte ilyen módon a másvilágra.

Ismertem tolvajt, a ki az eltolvajolt vagyon mellett pénzért örködött a ki sokszor lopta azt meg, míg egyszer megfogta ő maga a tolvajt egy ártatlan ember személyében, hogy magáról a gyanu árnyékát is elhárítbassa. De rosszul számított, mert éppen a megfogott tudott ellene bizonyítékot szolgáltatni.

Nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy minden nyomozás kiinduló pontját a gondosan megejtett helyszini szemle képezi.

Határozott irányt szabni valamely nyomozásra ugyan nem lehet, tehát ezt meg sem próbálom, de a gyakorlatban már sokszor érvényesült és sikerhez vezetett általános rendszert körvonalozni mégis szükségesnek és hasznosnak vélem, mivel rendszertelenül rendes munkát végezni nem lehet s ha más irányból nem nyer a járőr támpontot a kiindulásra, ezt kell követnie.

Ez a gyakorlati rendszer pedig abból áll, hogy a járőr uton utfélen vagy bárhol található minden embert kikérdez, hogy ballott-e a járőr által nyomozandó eset-

ről? Ha igen, mit, kitől és bol? Tud-e a járőrnek valamely irányban felvilágosítást nyújtani? Ha igen, mit? és mire nézve? Személyesen észlelte-e vagy látta az elmondottakat, vagy másoktól hallotta? Felvilágosítandó, hogy ha nyíltan fél kimondani vagy tanuskodni az esetben, úgy neve feltétlen titokban fog tartatni s meg is fog jutalmaztatni, ha bemondása sikerre vezet stb. Ha az egyik nem tud semmit, tudhat a másik, harmadik vagy a huszadik, de ez az eljárás eredménytelenül csak ritkán marad, mit az alábbi röviden vázolt esetek is igazolnak.

Egyik városban egy éjszaka elkövetnek több betöréssel lopást. A nyomozás nagy erélylyel megindult. A helyszini szemle, a káros bemondása, a szokásos büntetésekként átkutatása és alibi igazoltatása, sőt még a besugók mozgósítása sem nyújtott elegendő támpontot a tettesek kézrekerítésére. Ekkor az őrsparancsnok járőröket küldött szét a szélrózsa minden irányába a fent leírt módon minden található embert kikérdezni, a minek azután meglett a kívánt eredménye, a mennyiben egyik tanyán egy gazda titoktartás ígérete mellett annyit megmondott, hogy a lopás elkövetésének éjjelen találkozott egy N. nevű emberrel, ki a betörés színhelye körül ólalkodott. Mit azonban nyíltan megmondani nem mert, mivel — mint mondá — fél a «veres kakastól.» E csekély bemondás alapján kiderült az egész eset, míg a nélkül talán örökre titok marad.

Egy másik város határában egy félreeső ut árkában az árkot tisztító munkások egy erőszakos halállal kimult kis gyermek bulláját találták. A hely közelében lakott épület nem volt, hol valami felvilágosítás szerezhető lett volna. Itt is hiábavalónak bizonyult a járőr fáradozása, míg nem a fent vázolt rendszerhez folyamodott. Miközben a többek között egy kocsi talált egy férfival és egy nővel az uton haladni. A járőr az ürügy alatt, hogy nagyon fáradt, a kocsi felkérdezett, a tulajdonképpen cél azonban a kikérdezés volt. Kikérdezve, mindkettő odanyilatkozott, hogy a szóban forgó esetről mit sem tudnak. A járőr éles megfigyelése azonban az ellenkezőt vette észre s azt velük közölte is, mire oda nyilatkoztak, hogy este midőn senki sem látja meg a járőrt, menjen a lakásukra, ott mondanak valamit. Úgy is lön s a bosszu fáradozásnak meglett a kívánt eredménye, a bűnös anya előkerült.

Egy község határából elloptak két lovat. A nyomozásra kivezényelt járőr a helyszinén csak annyit tudott megállapítani, hogy a lovakkal lóháton K. község felé távoztak. A járőr utánuk indult s minden egyéb nyom nélkül, de folyton kérdezősködve megérkezett K. községbe, hol már az őrsparancsnok távirata várta, hogy vonuljon be őrsére, mivel már az irányban táviratozott s gyalog úgy sem érhetnék utól a lóháton előre nyargalt tettest. A járőr azonban nem nyugodott, hanem mindenkitől kérdezősködve, végre egy embertől — ki

A legjobb órák,

legszolidabb órák, egyszerűtől a legdrágábig, egy kézpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészénél Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

pedig a járőr előtt teljesen ismeretlen volt — megtudta, hogy a tettes a lovakat merre vitte s abban N. N. 1... i lakosra vélt ismerni. Ez alapon a lovakat a tettessel együtt a járőr elő is kerítette.

Okuljunk a példabeszédből: *A ki keres, az talál.*

A szobafegyverrel való célbalövés.

Irta: *Soltész Imre* csendőrfőhadnagy.

Az utóbbi időkben Szemere Miklós mozgalmat indított az országban arra nézve, hogy a magyar ifjúságot a katonai fegyverekkel való célbalövés cizmájának megnyerve az e célra nyitott lövöldékekben őket célhalóni tanítsák.

Nem akarom fejtegetni azokat az okokat, a melyek a nemesen gondolkozó kezdeményezőt ezen eszme megvalósítására sarkalják, mert akkor el kellene kalandoznom az ősidőkbe, mikor az ifjakat lovagolni és ijjal lóni tanították, s rá kellene mutatnom a hősiiesen viselkedett burokra, kik fiaikat már gyermekkorukban magukkal viszik vadászataikra, hol a 10—12 éves burfiu mesteri lövéssel teríti le a legsebesebb vadat is.

Itt csak rá akarok mutatni annak szükségére, hogy a célbalövés meghonosítása a csendőrsökön is igen üdvös és szükséges volna.

Tudvalevő dolog ugyanis, hogy intézményünk a haderő kiegészítő részét képezi, s háboru esetén annak mint tábori csendőrség, vagy mint a népfelkelés támogatója, segélyére is van. E feladat és hivatalás intézményünk minden tagjától hadi célokra való alkalmatosságot és képzettséget is követel.

A hadi képzettséghez kell sorolni elsősorban a lövésben való kiváló képzettséget és gyakorlottságot.

A csendőr kiképzésében mindenütt előhaladást látunk, csak éppen a célbalövés az, a miben hátramaradtunk, noha a mai korban arra törekszenek, hogy e téren a kellő gyakorlottságot az ember még ifjkorában szerezzék meg.

A csendőr részére célbalövésre fejenként és évenként 20 drb. béketöltény, a tábori csendőr-tanfolyam hallgatói részére ugyanannyi haditöltény áll rendelkezésre. Bizony ez édes kevés arra, hogy a csendőr a lövésben teljes gyakorlottságot nyerjen.

Eltekintve ugyanis attól, hogy intézményünknel manapság már igen sok póttartalékos és egészségügyi katoná vagy mentelepnél katonáskodott csendőr szolgál, kiknek fegyver jóformán alig volt a kezükben, még a lövészsze avatott és három évet szolgált katoná is a korrall és idővel vesztik gyakorlottságából, melyet fenntartani a csekély évi löszerkiszabattal sehogy sem lehet. Pedig e bajon segíteni lehet a szobafegyverrel való célbalövésseel.

Tapasztaltam ugyanis a tanosztályban, hogy az új Mannlicher kurtályokkal igen jól lehet gyakorolni a szobalövést.

A Hirtenberg-féle töltény, gyutacs és fémáru gyúr által Magyaróvárrott előállított lövedék és gyutacsosál 50 lépés távolságig teljes precizitással lehet lóni és találni kisebbített alakcélzáblákra.

A lövést a tanosztályban rendszerint 20 lépés távolságra gyakoroljuk, s egy fő átlag nyolcz lövést tesz, s

állva, térdelve, vagy gyorstüzzel tett lövéseiből 4—6 biztos találatja van mindegyiknek. A belövő állványba erősített fegyverből ezen távolságra hajszál pontosságig oda lehet találni, a hová czéloz az ember. Három cm. átmérőjü vaskorongot biztosan lehet így eltalálni, sőt az ilyen találat szabadkézből is igen gyakori.

Szobafegyverül a használatban levő Mannlicher karabély szolgál, melyet a fenti gyárból hozatott tölténnyel kell megtölteni.

E töltény egy a rendesnél erősebb sárgaréz hüvelyből áll, melybe egy szerelő-fogóval egy gyutacsot, előnyílásába pedig egy nyolcz mm.-es lövedéket sajtoltunk.

Az ólomlövedék a csőben épp oly forgó mozgást végez, mint a rendes béke- vagy haditöltényből kilőtt lövedék, s éppen ez oknál fogva a lövés teljesen preciz, s a találat biztos.

Miután az ily tökélyvel alkotott szobafegyverlőszer teljesen megfelel azon kívánalomnak, hogy vele a szobában ugyanazon gyakorlat végeztessek, mint a hadi vagy békélőszerszerrel a lövöldében, ajánlatos volna a szobafegyverrel való célbalövést az örsökön is meghonosítani.

A magyaróvári Hirtenberg-féle gyárból hozatott szobafegyverlőszer, — mely állana két sárgaréz hüvelyből, egy szerelőfogóból és 500 gyutacs és lövedékből, — 10 koronába, utánpótlása, évenként 500 gyutacs és lövedéket számítva 4 kor. 60 fillérbe, tömges beszerzésnél talán még kevesebbe kerülne.

E csekély első beszerzési költséget a kincstár vállalhatná el, s az utánpótlást a gazdasági átalány is elbírná.

Az ily szobafegyverrel való célbalövésnek megbecsülhetetlen előnyei volnának. E fegyverrel való lövésnél szokná meg a csendőr az „érintkezés-vételt” és a helyes elcsentést.

A kis távolság folytán alkalma volna szabad szemmel is észlelni a lövés nyomait, s így a hibás lövésekről könnyebben tudna leszokni.

Viszont az oktatónak is bő alkalma volna azon oktatások és utbaigazitások megadására, a mik az elemi lőteren való lövésüel tiltva vannak.

Megismerhetné továbbá a csendőr a fegyverének sajátosságait, s hordmódját; megtanulhatná a gyors célbavevést és helyes célzást; könnyebben lehetne vele megértetni a billentyű helytelen bátrahuzásából származó bátrányokat, szóval a lövés elméletét gyakorlati uton is elsajátíthatná, végül érdekes voltánál fogva kellemes szórakozást is találna, mert itt nem gépezet módjára működnek, mint az udvaron gyakorolt töltési és tüzelési fogásoknál, hanem édeszszel, érdeklődéssel és ambícióval.

Az örsraktanya udvarán volna elég hely e gyakorlatok elővételére.

Egy iv tisztá fehér papirosra egy kisebbített alakcélzábla volna rajzolandó, s olyan fal, vagy ajtóhoz állítandó, melynek a szobafegyverrel való összelövöldözése nem árt meg, vagy legalább is mit sem von le értékéből.

Legalkalmasabb hely volna e célra az örsön netalán levő fedett kuglizó, mert az ily helyen még kedvezőtlen időjárásakor is elő lehetne venni a célbalövést.

Természetesen a lövés irányában senkinek sem volna szabad járnia, mert meg kell jegyeznem, hogy a szoba-

Fekete könyv

eredeti bűnügyi és detektív-történetek gyűjteménye.

Irta dr. Guthi Soma. Eddig a következő kötetek jelentek meg: I. A vén kopó. II. Világvárosi bűnök. III. Tuzár mester. IV. Az éjszakai Budapest. — Sajó alatt: V. Az urnongók világa. VI. Hűres szölbamosok. VII. Tuzár külföldi alkori. VIII. Gyanna ezisztenciák. IX. Mik történtek a föld alatt? X. Modern batyárok. — Minden kötet 200 oldal terjedelemmel.

Magrendelhető 2 koronás havi részletfizetésre is! — **KUNOSSY,** Ára kötetenként csak 2 kor. A teljes 10 kötetből álló sorozat 20 K. — **Magrendelhető 2 koronás havi részletfizetésre is!** — **KUNOSSY,** SZILÁGYI és TÁRSA könyvkiadóvatalu, Budapest, IV., Semmelweis-utca 14. Nagy képes könyv- és kép áruháza is megveszi és bírná.

fegyver lövedéke 20 lépés távolságból másfél cm. vastagságu deszkát is átüt.

A szobafegyverrel való lövés eredménye néhány iv papirosból készült jegyzékbe volna bevezetendő, s a jegyzék olyan rovatokkal volna ellátandó, mint a cél-lövészeti kimutatás.

E fegyverrel a lövés baponkint egy oly napon volna gyakorlandó, midőn az összes legénység hon van, hogy így egyik csendőr a másik hibáin tanuljon és okuljon. Ily módon egy csendőr évenként 100 lövést tenne a szobafegyverrel.

Az évi céllovészethez a szobafegyverrel való lövés igen jó előgyakorlat volna, mert ha a külsőrsön levő csendőr csak az évi céllovészetkor gyakorolja magát a lövésben, úgy ha csak nem volt jó lövő, intézményünk-nél ilyen né nem képezheti ki magát, éppen a ritka és csekélyszámu lövés miatt.

Mindezeket tapasztalni lehet az évi céllovészetkor.

A lövésben is, mint mindenben folytonos gyakorlat kell.

Tapasztaltam a céllovészethetnél, hogy oly szakaszvezetők, kik a csapatnál lövészek voltak, a gyakorlás néhány havi szünetelése miatt, a mi fegyverünk-ből tett 20 lövésből egyetlen egyszer sem találtak.

Tekintetbe kell még vennünk, hogy ha a külsőrsön levő csendőr tiszt elöljáróját érzi háta mögött a céllovészetkor, legalább is az első lövéseket nem fogja oly higgadsággal megtenni, mint a hogyan kellene. A lövést tehát meg kell szokni oly annyira, hogy bárki jelenlétében, s bármi lelkiállapotban is, teljes biztos-sággal löhessünk.

Vegyük továbbá figyelembe, hogyha a csendőr szol-gálatközben oly helyzetbe jut, hogy fegyverét kell használnia, már ezen helyzettel együtt jár úgy a csendőr, mint az ellenfél izgatott lelkiállapota, már pedig ha ezen állapothoz még hozzájárul a csendőrnek a lövésben való gyakorlatlansága, megeshetik, hogy a támadó helyét a mellette tétlenül álló személyt éri a lövés.

Avagy egy veszélyes gonosztevő szökése esetén mily kevés a valószínűség, hogy a csendőr a szaladó veszélyes gonosztevőt eltalálja. Ily esetekben a löfegyver-használat rendszerint eredménytelen szokott lenni, mi szintén csak a csendőrnek a lövésben való gyakorlatlanságára vezethető vissza.

Hát még háboru esetén, midőn egy kémkedésben gyanus egyént kell lelőni? Itt megeshetik, hogy a csendőr csak éppen annyi ideig látja az illetőt, hogy egy lövést tehet rá, s a következő perczben a kém szerzett tapasztalataival már vagy biztos helyen van, vagy a közeli cserjében készen tartott lóra, vagy gépkocsira kap és elvágtat.

A csendőr a szobafegyverrel mozgó célra való lövésben is gyakorolhatja magát.

E célból a cél tárgy (gyalogos, vagy lovas), kére-gpapírra volna rajzolandó, a kére-gpapír pedig egy drótra akasztva, vagy egy hosszukás rá-mában egy körülbelül 10 méter hosszú, vagy kellő fedezéknél esetleg rövidebb zsinigen is, egy csendőr által oldalirányban volna húzandó.

A céllovést gyakorló csendőr most az oldalt mozgó gyalog-, vagy lovasalakra, a lövtasítás szabályai szerint elébe célozva löne mindaddig, míg azt eltalálná.

Ha a csendőr biztos fegyverének találó képességében, úgy ezen tudat önbizalmát annyira növeli, hogy bármily veszélylyel szemben a legbátrabban állja meg helyét, míg ellenkező esetben nemcsak a közérdeket fogja veszélyeztetni, hanem fellépésében is féltékeny és

engedékenyebb lesz, mi támadóit az ellentállásra csak tüzelni fogja.

Mindezek után szembeállítva a csekély beszerzési költséget azon szükséggel, mely a szobafegyverrel való lövésnek az őrsőkön való elővételét sürgeti, azt hiszem, hogy nem fog késmi az az idő, midőn az általam felvetett eszme megvalósul.

A hóhér.

Irta: K. Nagy Sándor törvényszéki bíró.

I.

Ez bizony egy szikrát sem regény, hanem maga a legfeketébb valóság. Csak be akarom mutatni azt a legfélelmetesebb embert, a kit borzadva kerül mindenki, még a kinek semmi rossz cselekedet nem nyomja is a lelkét. Hát még a kinek vér tapad a kezére!

Az igaz, hogy régen vérszinű volt az egész öltö-zete, hogy ne lássák meg rajta a reáfreccscent vér, midőn rettenetes bárdjáról csorog a lenyakazott ember vére. De újabb időben már fekete szalonruhában és keztyűsen jelenik meg kötelességének teljesítésére, mintha csak látogatóba menne. Pedig a kinek ő kinyitja az ajtót, azzal ő se találkozik többé.

Azért borzadnak tőle s nem ritkán megtörténik, hogy a mely szállodában ő megszáll, onnan azonnal sietve távozik minden vendég.

Nem a közelmúlt időben Máramaroszigeten végrehajtott balálos ítélet adta nekem az alkalmat, hogy e közleményt megírjam, hanem egy régi könyv, melyben a hóhér díjáról is van szó. Gondoltam, hogy úgy sem ismeri mindenki a legiszonyubb büntetésnek ezt a törvényes végrehajtóját és az ő rettenetes, de törvényes munkáját és nem sokan voltak még tanui az emberi élet törvényes kioltásának, azért röviden megismertetem ezt teljes hitelességgel.

A kinek gyenge szive és erős képzelőtehetsége van, ne olvassa el se, de a tudni vágyó ne tegye félre ezt a lapot.

Úgy-e hallották már ezt a kifejezést: „hóhérolják egymást”? Lássák, ez onnan származik, mert a hóhéra nak nem mindig ilyen — hogy úgy mondjam — tiszte munkája volt, mint most, hanem a törvényes kínzás i-az ő hivatalos kötelességei közé tartozott. Nem a valla-tásnál alkalmazott kínzás, hanem a kínzó vagy test-sanyargató büntetések végrehajtása, a milyen volt a keréketörés, karóba vagy nyársba húzás, elevenen megégetés, a tagok szétezagatása, vízbevetés (melyek egészen 1814-ig divatban voltak), továbbá szemkivágás, kéz, fül, orr levágása, seprűzés, bélyegsütés, pellengérré kikötés.

Azt az alföldi szójárást is hallották, úgy-e? — „a hóhér csapja le a nyakadat.” Ez pedig azért maradt fenn máig is, mert az 1814-iki legfelsőbb rendelet mindennemű kínzó halálbüntetést eltiltván, csak a szá-zadokon keresztül addig is szokásban volt fejtételt és az akasztást hagyta meg, a melyek közül az első leg-inkább nőekkel és a leggonoszabb elítéltekkel szemben egészen a XIX. század második feléig alkalmazták, ha ugyan az akkori legfelsőbb bíróság: a bétazemélyes tábla kegyelem útján a kevésbé undorító akasztásra nem változtatta.

Hogy pedig a lefejezés még a múlt század elején egyik rendes kivégzési mód volt, azt bizonyítja egy az 1819 jul. 13-án 19200. sz. a kibocsátott helytartósági

intézmény (rendelet), mely az egyszerű lefejezés díját 12 forintban állapítja meg a hóhér részére.

Nem a hóhér életrajzát, hanem annak csak működését akarom felemlíteni s így nem kutatom, hogy régen minden olyan városnak vagy hatóságnak volt-e rendszeresen tartott hóhérsja, a mely város vagy hatóság «pallosjoggal» birt, vagyis a melyeknek joga volt halálbüntetés kimondására? De az bizonyos, hogy rendszeres hóhér — egy vagy több — állandóan volt, a kit azonban néha mással is lehetett helyettesíteni.

Talán el se hinnék, ha rá nem mutatnék a feltalálás helyére, hogy még ezelőtt egy negyedszázaddal is törvényes rendelet ezt mondta ki:

«Halálos ítélet végrehajtására további intézkedésig csak oly egyén alkalmazható, a ki hiteles okmányokkal képes igazolni, hogy ily eljárást már korábban is önállóan és sikeresen teljesített. Más alkalmas közeg liányában a budapesti kir. ügyészség keresendő meg az itteni hóhér kiküldése végett.» (1880. évi augusztus 9-én 2106. I. M. sz. a. utasítás 3. §.)

Ebből az látszik, hogy akkor még több olyan «alkalmas közeg» volt, a ki «korábban is önállóan és sikeresen teljesített» kivégzéseket, vagy bizonyítvánnyal ellátott hóhér volt, de az is kitűnik abból, hogy — úgy mondjam — a főhóhér Budapesten lakott.

Ma egyetlen és állandó hóhér van (Bali Mihály), a ki nem Budapesten, hanem Faddon lakik s az állam által rendszeresen fizetett egyén, a ki maga teljesíti az összes kivégzéseket.

Mert hát az 1843-iki büntetőtörvénykönyv tervezete kihagyta ugyan a halálbüntetést a büntetések sorából, de az 1878: V. t.-cz. (vagyis a most életben levő Btk.) 20. §-a ismét felvette azt és megállapította, hogy «a halálbüntetés zárt helyen és kétél által bajtatik végre.» És így megszűnt a mézáróshoz sem igen való eljárás, t. i. a fejevétel, vagy lefejezés.

Igy aztán a «Bűnvádi perrendtartásnak (Bp. 1896. évi XXXIII. t.-cz.) is intézkedni kellett a halálbüntetés végrehajtásáról.

Hosszu volna elmondani azokat a ceremóniákat, melyek a halálos ítélet kimondásától annak végrehajtásáig előfordulnak. Elég legyen röviden annyit felemlíteni, hogy a halálos ítélet kimondása után az esküdt-bírószág a kir. ügyész meghallgatásával zárt ülésbeu határoz a felett, hogy az elítéltet a kegyelemre méltónak tartja-e s ba igen, milyen büntetésnek megállapítását javasolja? Azután az összes iratok felmennek a kir. Curiahoz s a megkegyelmezés tárgyában ez is nyilatkozik s az összes iratokat átteszi az igazságügy-ministerhez, a ki aztán Ó Felsőkéhez terjeszti fel. (Bp. 497—500. §.) Mikor aztán visszaérkeznek az összes iratok az esküdtbírószághoz, a kegyelmi kérvényre hozott királyi elhatározást együtt a kir. Curia semmi-ségi panaszt elutasító végzésével zárt ülésben a kir. ügyész, vádlott és védő előtt kihirdetik s a kihirdetés után az elítélt mellé vallásának lelkészét rendelik, a ki aztán mellette marad őt vigasztalni egészen a kivégzésig, a mely a kihirdetést követő reggelen történik. Ez idő alatt az elítéltet hozzátartozói, védője és azok látogathatják meg, kikkel maga kíván találkozni. (Bp. 501. §.)

Azt kérdik, hogyan tudják meg az elítélt hozzátartozói ezt a nagy titkot? A kir. ügyész sürgönyöz annak az elöljáróságnak, a hol a hozzátartozók laknak:

«Felhívom, hogy... miatt halálra ítélt N. N. hozzátartozóit bizalmas uton és feltűnés nélkül értesítse arról, miszerint az elítéltnek f. hó 31-ik napján d. e.

7 óraker leendő végrehajtását megelőző napon, vagyis f. hó 30-án... a fogházban meglátogatbatják és az ítéletnek ugyanott leendő végrehajtásánál jelen lehetnek.

A felutazó hozzátartozóknak adjon az elöljáróság személyazonosságukat és a rokoni viszonyt igazoló bizonyítványt és utasítsa őket, hogy a fogházban ezt a bizonyítványt a látogatás előtt mutassák fel.»

Azt kerdi az örsvezető ur, ha az ítélet és a kegyelmet megtagadó batározat kihirdetése után 24 óra alatt kell végrehajtani az akasztást, hóhér pedig csak egy van, mi történik akkor, ha a hóhér a kitűzött napon akadályozva van?

Biz' az baj volna, mert még nem is csak rendelet, hanem világos törvény rendeli el és pedig parancsolólag, hogy a halálbüntetés végrehajtandó a kihirdetéstől számított 24 óra alatt. Hogy aztán e miatt zavar ne legyen, az 1900. évi 6757. I. M. sz. rendelet arra utasítja a kir. ügyészt, hogy mihelyt a törvényszék elnökétől értesül az iratok leérkezéséről, azonnal gondoskodjék arról, hogy a halálos ítélet végrehajtására a hóhér a kellő számú segéddel együtt minél előbb rendelkezésre álljon; azért sürgönyöz a hóhérnak, hogy a megbatározott napon rendelkezésre állhat-e?

Igenlő válasz esetén a kivégzés helyére rendeli a hóhért és csak ennek megérkezése után tüzi ki a kir. ügyész a végrehajtás helyét és idejét, ezt közli a kir. törvényszék elnökével s az elnök csak ekkor, a kitűzött batáridő előtt éppen 24 órával hirdeti ki az ítéletet és a kegyelmi kérvényt elutasító batározatot.

Tehát a «siralomházba» kerül a halálra ítélt, mely azonban most nem egy állandó nagy szoba — mint régen volt — hanem csak egy téresebb zárka, a hol az elítélt kivül a lelkész részére is legyen egy nyugvóhely s a hol a látogatók is elférjenek. És itt van a halálra ítélt a legrettenetesebb huszonnégy óráig.

Régebben volt rá eset, hogy a halálra ítéltnek osupán három óra engedtetett a halálra készülésre, vagyis az ítélet kihirdetése után három órával végrehajtották rajta az ítéletet, t. i. a kit a «rögtönítelő bíróság» ítélt el. Így nevezték azt a bíróságot, mely a nagyobb büntettek elharapózása esetében egy bizonyos vidék gonosztevői felett ítélni feljogosítva volt.

Nevezetesen egyes vidékekre, a hol nagyobb és sűrűbb volt a gonosztettek (pl. gyújtogatások, rablások, gyilkosságok stb.) száma, a belügyminister statariumot, vagyis rögtönbíráskodást engedélyezett, s midőu ezt kihirdették, attól kezdve a kihirdetésben megnevezett bünc elemények miatt az elfogott tettest azonnal a rögtönítelő bíróság elé állították s ez legkésőbb nyolcz nap alatt már teljesen végzett vele. (1868. évi 6400. I. M. sz. és 1873. évi 35042. I. M. sz. rögtönbírószági szabályzat.) Azonban ezt a rögtönítelő bíráskodást az 1897: XXXIV. t.-cz. 7. §-a hatályon kívül helyezte.

Bizonyára hallották valamikor, hogy a siralomházban levő rabot hogy ellátták pénzzel, minden enni és innivalóval, drága szivarokkal s hogy teljesítették minden e fajta kívánságát. Én is úgy hallottam volt. De már 1880-tól kezdve nem úgy van, mert rendeletileg megtiltott, hogy az elítéltnek ajándékot (pénzt, szivart, élelmi szereket, italt) adjanak (1880. évi 2106. I. M. sz. rend. 7. §.) s ugyanezt mondta ki az erre vonatkozó most is érvényben levő (1900. évi 6757. I. M. sz.) rendelet is.

Schmidt Henrik járásőrmester feldiszitése.

A kitartással és kötelességtudással teljesített szolgálattal legfelsőbb helyről ismét elismerésben részesült. Ő Felseje folyó évi február 22-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával *Schmidt Henrik* járásőrmesternek, hosszú és kötelességű szolgálatáért a koronás ezüst érdemkeresztet legkegyelmesebben adományozta.

A kitüntetés testületünk egyik kiváló altisztjét érte, a ki derekasan reászolgált arra, hogy hosszú 24 éven át becsülettel és eredményesen vezetett szolgálatának legfelsőbb helyről jött jutalmát elnyerje.

Az érdemkereszttel való feldiszités Debreczenben, a kerület székhelyén állomásozó összes törzs-, fő- és altisztek, továbbá a tanosztály legényeége jelenlétében a tanosztály-laktanyában folyó hó 23-án délelőtt 10 órakor történt.

tolcsvai Nagy Gábor ezredes kerületi parancsnok röviden vázolta Schmidt járásőrmesternek különböző alkalmazásban kifejtett és lankadatlan szorgalommal végzett szolgálatát, őt mint olyan katonát és csendőrt állította a jelenvoltak elé, ki hivatászerű kötelemait lelkiismeretes kitartással és nemes becsvágygyal előjárói teljes meglegedésére végezte. Majd a kitüntetett mellére tűzte az érdemkeresztet, mely után a *Preszly Lőrind* hadnagy oktató tiszt parancsnoksága alatt álló szakasz díszmenetben elvonult a kitüntetett előtt.

A kitüntetett altiszt 1860-ban született a Torontál vármegyei Nákófalva községben. A m. kir. 4. honvéd huszárezredhez 1882 márczius 2-án vonult be és ezimzetes tizedesi rendfokozattal 1884 október 27-én lépett a csendőrség kötelékébe. — 1888 május 1-én lett ezts. őrsvezető és 1889 május hóban lett önálló őrsparancsnokká, majd pedig 1904 május 1-én járásőrmesterre nevezetett ki. — Jelenleg őrs- és járásparancsnok Orosházán.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy gyors és sikeres nyomozás.

Irta: *Máté Miklós* törzsőrmester.

Miként az elemek, úgy az omberiség is örökös harcban áll egymással. A megélhetés nehéz s a fásasztó munkától elgyötört ember folyton a jobb és könnyebb életmód után áhítzik. S hogy ezt elérhesse, bizony nagyon sokszor a tilos utra lép; összeütközésbe jön a törvénnyel. Raffinált ügyességgel, szélhámoskodással elveszi, elcsalja a mását és sok esetben a legbrutálisabb erőszaklót, sőt a vérontástól sem riad vissza, csakhogy valamely idegen dolog tilos megszerzését vagy a már tilos uton megszerzett dolog megtartását magának biztosítsa.

Hogy az ilyen vagyonszerzésre, illetve a megélhetésnek ilyen módon való biztosítására, ki milyen eszközt vagy módot választ, az rendszeren az egyén társadalmi állásától és műveltségi fokától függ. A tanultabb, műveltebb s a magasabb társadalmi osztályhoz tartozók között kevesebb a tolvaj, a betörő, a rabló, míg a szegényebb s ennél fogva tumlatlaoabb, talveletlenebb néposztályhoz tartozók között, különösen egyes vidékeken — sajnos — elég sokan akadnak, a kik az említett elemkimenyekkel való foglalkozás mint, folyton hadilában állanak a törvénnyel és a törvényt képviselő más embertársaikkal.

Különösen tapasztalható ez az erdős-hegyes vidéki lakosság körében. Ezeknél — úgyszólván — valóságos őrséklott terheltség a vadászás és a falopára való hajlam. Az erdős-

vidéki őrséklott valóságos speciális közártalmujai ezek. Halálos ellenségei a csendőrséklott és az erdőőri személyzetnek. S bizony nem ritka eset, hogy a hivatását kötelességszerű hűséggel teljesítő erdővéd életével fizeti meg hűségét s hivatásának áldozata lesz. Mert a vadászok és falolvajok ezínt emberek és csupa bosszúból rálesnek és örozva jelövik az erdővédet vagy a vadórt, sőt a merészebbek megtámadják és leverik akkor is, ha tetten éretnek, csakhogy elfogatásukat és megbüntetésüket kikerüljék.

Hasonló esetről íraz szó jelen cikkemben.

Az 1904. évi június hó 15-én virradóra, Borsod megyében, a diósgyőri őrs körletéhez tartozó, úgynevezett tatárúróki erdőben, borzalmas módon meggyilkolva találtak Klein Péter kincstári erdővédet, a ki mint hivatását kötelességszerű hűséggel és hűzagsággal teljesítő egyén valóságos rémc volt a vadászóknak és a falolvajoknak. Előző este távozott el lakásáról az erdőt megkerülni, mert észrevette, hogy az erdőben levő őlfalakásokat ismeretlen tettesek lopkodják.

Egész éjjel távol volt s érte aggódo neje másnap reggel a járó kelőtől értesült, hogy az erdőőri laktól mintegy 3—400 lépésnyire a rendes közlekedési ut mellett, egy bokorban fekszik az ura vérbefagyva, holtan.

Az esetről azonnal értesítették a diósgyőri és a diósgyőrvasgyári őrsöket s előbbiről Varga István őrmester, utóbbiról pedig Kelemen Mihály őrmester egy csendőrrel azonnal a helyszínére mentek, egyben távbeszélőn értesítették Lamos Árpád járásőrmester, miskolczi járásparancsnokot és az ottani kir. ügyészséget is.

A kir. ügyész, a vizsgálóbíró egy orvossal és a járásőrmester csakhamar kiszálltak a helyszínére, hol a hullát még érintetlen állapotban találtak. Orvosi vizsgálattal megállapították, hogy a hulla feje baltacsapásokkal majdnem teljesen széttroncsoltatott, ezenfelül czombja, melle és karjai összevagdálva voltak, a mellkas és a karok csontjai valamely súlyos, tompa tárgy által való ütésekkel teljesen összetörve volt. Csak magán a fejen 17 sérülés találtatott. Szóval az egész test borzalmas roncsosá volt törve zúzva. A hulla mellett ott feküdt az erdőőr fegyvere, tusája csupa vér, a miről látszott, hogy az áldozatot azzal is ütötték. A közeli közlekedési uton egy kocsinak még érintetlen nyoma látszott és az utfélen egy töcsa alvadt vér. Az áldozat ezúttal zseborájá hiányzott, bár egy pár üvegcserép darabból arra lehetett következtetni, hogy az ütések következtében az is összetört.

Miután az erdőőri lak közel volt s még közelebb volt a katonai lövétérhez tartozó őrséklott lakása, hol akkor éjjel őt főből álló őrséklott tartózkodott és sem ezek, sem az áldozat hozzátartozói nem vettek észre semmit a gyilkosságból, a kir. ügyész, az utszélen talált vértöcsa daczára is, utra az álláspontra helyezkedett, hogy az erdővédet másutt ütötték agyon és már mint hullát kocsin hozták a helyszínére az ismeretlen tettesek. Sőt mindjárt két kisgyőri lakost meg is gyanúsított, mert ezeknek fivérét az erdővéd azelőtt egy évvel orvvadászaton tettenérvén, ellenszegülés miatt agyonlötte a köztudomásu volt, hogy a két, ezíntén orvvadászattal foglalkozó fivér halálos ellensége lett azon időtől fogva az erdőőrséklott.

A kir. ügyész ennél fogva, a járásőrmester által rágoz odurendelt két csendőrt magához véve, egyenesen Kisgyőrbe hajtatott s a gyanúsított fivéreket őrizetbe véve náluk házkutatást tartatott. A házkutatás során az egyiknél egy teljesen véres hulla került elő, a melyre nézve a terheltek azt, hogy hol, mikor és mitől lett véres, semmiképpen nem tudták vagy nero akarták igazolni. És mivel a vér jöszereit még meg sem volt száradva, hűsba tagadták a gyanúsítottak, hogy részük volna az erdővéd meggyilkolásában, az erdővéd elleni bosszujok által nagyon is kézenfekvő s a véres hullaival megfartóztatott őket és a járó őrizetét bízt azzal, hogy a lovábbi nyomozást az egyidejűleg értesített másik járórral folytassák tovább. Maga pedig Miskolcra hazatért.

Am Lamos Árpád járásőrmester sem maradt tétlenül addig, míg a kir. ügyész Kisgyőrről mahódott. Ha alapos volt is a gyanu a két említett egyén ellen, jól tudta, hogy bizony-

Siketnémák tanterme.

Egyes hangok jelzése száj- és kézmozdulatokkal.

A lélegzés szemléltető gyakorlása.

A tüdők fejlesztése.

Siketnémák oktatása a szegedi tanintézetben.

tétek és bünjelek kellenek ahhoz, hogy őket beismerésre bírni és a tetteik rájuk bizonyítani lehessen. Aztán azt is tudta, hogy ezek nem járnak kocsival orvadásra, tehát ha részt vettek is a gyilkosságban, lenni kellett még több társuknak is, a kik — kocsival lévén — bizonyára fát loptak.

Ennek megállapítása végett tehát az egyik őrmestert egy erdővéddel az őlfarakásokhoz küldte, hogy ott tartsanak helyszíni szemlét s figyeljék meg, nem jártak-e ott az előző éjjel fatolvajok és nem történt-e falopás, mert szinte bizonyosra vette, hogy fatolvajokat ért tetten az erdővéd s azok által vezetett agyon.

Ugyanakkor a másik őrmestert egy másik erdőőrrel a közeli úgynevezett Mexikói csárdába küldte, hogy a kocsmárosot kérdezzék ki, vajon ki járt az előző estén a kocsmában, kikkel és meddig tartózkodott ott.

Kevés idő múlva visszatért az előbbi járőr a jelentéssel, hogy az őlfarakásnál az éjjel fatolvajok jártak kocsival és a mint a keréknyomokból kivehető, fát is lophattak, mert a visszafelé vezető keréknyomok mélyebbek az oda vezető nyomoknál. A visszafelé vezető keréknyom a közlekedési útra érve abba az irányba fordult és haladt tovább, a hol az erdővéd hullája találtatott.

Ekkorra a másik járőr is visszaérkezett azzal, hogy a kocsmáros bemondása szerint előző estén, úgy fél 11 óra tájig, Venczel Károly óbuzai lakos volt a kocsmában és Kánya Mihály elcsapott vasgyári munkással sörözött. Három üveg sört fogyasztottak s aztán együtt eltávoztak. Azt is meg tudta mondani a kocsmáros, hogy együtt jöttek oda később este Miskolcraól.

Lamos járásörmester a jelentések vétele után társaival Óbuzára ment és a munkából hazahívato Venczel Károlyt az esetre nézve kikérdezte. Venczel beismerie, hogy előző este Kánya Mihállyal a Mexikói csárdában sörözött, de állítása szerint onnan egyenesen hazahajtatott. Hogy Kánya hová ment azt nem tudta megmondani és az esetre nézve sem akart tudni semmit. Azt azonban határozottan tagadta, hogy a gyilkosságban része volna.

Nyugtalan viselkedése azonban gyanút keltett a járásörmesterben, minélfogva őrizet alá vétette és nála házkutatást tartott. Ez meglepő eredménnyel járt. A padláson, egy szennyeződés alatt, egy ólvaszavargatott vizes gatyát talált a járőr, a melynek elején a térd téjében, a megkísérelt kimosás daczára kisebb-nagyobb vérfoltok voltak láthatók. Venczel erről azt állította, hogy előző napon az orra vére folyt s attól lett véres a gatyája s ő maga hideg vízben kimosta. Ez az állítása hihető is lett volna, de mert semmiképpen sem tudta okát adni, hogy miért dug a el s még hozzá vizesen a láda alá, a járásörmester tovább faggatta, sőt egyenesen ráfogta, hogy ők követték el a gyilkosságot ketten Kányával.

Venczel erősen tiltakozott e gyanúsítás ellen, de a járásörmester azon előadását végighallgatva, hogy már meg van állapítva, hogy két egyén követte el a gyilkosságot, hogy a gyilkosság idejében csak ő és Kánya jártak az erdőben, és hogy már meg van állapítva, hogy az utfélen ütötték agyon az erdővédet s csak aztán hurcolták a bokorba, olyan zavarba jött és annyira megfélemedezett magáról és helyzetéről, hogy a járásörmester által hirtelen hozzáintézett azon kérdésre, melyik részén fogta a hullát? minden gondolkodás nélkül felelt: a fejénél! De hirtelen magához térve folytatta: a fejénél kellett fogni az egyiknek!

Ne lát maga volt az egyik! szólta rá a járásörmester erősen s akkor és attól lett a gatyája is véres. Sőt bizonyos, folytatta tovább, hogy a lábászára vagy térdre is véres lett. Mutasd csak Venczel magrémulva emelte fel a gatyáját s tényleg a jobb lábászára a térd körül, csupa szárazvér volt. Ezt természetesen nem vette észre, mikor éjjel átöltözött és nem menta meg. S ez lett érulója legjobban.

Ennek látára teljesen megtört és zokogva ismerte be, hogy ők ketten Kányával követték el a gyilkosságot és pedig a következőképpen:

Előző napon kocsival Miskolcra lévén, össetalálkozott Kányával, a ki egy kocsmában való pálinkázás közben rá-

beszélte, hogy menjenek a tatáraróki erdőbe fát lopni s még az éj folyamán behozzák Miskolcra és el is adhatják. Ő elfogadta az indítványt és este az erdőbe indultak. De még korainak találták az időt, minélfogva, hogy jobban teljék, bementek a Mexikói csárdába és ott söröztek egy darabig, azután pedig az őlfarakáshoz mentek. A kocsi észrevétlenül megtrakták és elindultak Miskolcra felé. Az erdőőr azonban észrevette a dolgot, mert a mint az erdőőri lak közelébe értek, egyszerre eléjük lépett a stüréből és megállítván őket, rájuk parancsolt, hogy a fával az erdőőri lak udvarára hajtsanak be és ott rakják le.

Ők leszálltak a kocsirol s az erdőörhöz közeledve kérlelni kezdték azt, hogy ne tegye őket csúffá. Eközben Kánya a kocsirol magával hozott baltával, melyet az erdőőr a sötétség miatt nem vehetett észre, egy csapást mért az erdőőr fejére, mire az a földre esett és csak annyit mondott: ne bántsatok, inkább vigyétek el a fát!

Ők azonban az italtól is hevítve és a továbbiaktól is félve, nem hallgattak rá, verték, míg csak lélegzeni hallották. Ezután bevették a bokor alá. Már éppen kocsi alá akartak állni, mikor úgy válték, hogy az erdőőr megszólalt, illetve meghördült, mire Kánya visszament s még néhányat ütött rá a baltával, aztán otthagyták. A kocsi fával bementek Miskolcra, egyik fakereskedőt felköltötték s annak a fát eladták nyolcz koronáért. De abból csak három koronát fizetett ki a kereskedő, mert több apró pénze nem volt és azt mondta nekik, hogy a többiért reggel jöjjenek el. Ők azonban nem várták be a reggelt, hanem a kapott pénzen megosztva elváltak egymástól s ő hazament. Utközben a Szinva patakban kimosta a gatyáját, otthon pedig átöltözött s a vizes gatyát a már említett helyre eldugta, a nélkül, hogy hozzátartozóinak arról vagy az esetről valamit szólt volna. Hogy Kánya hová ment, arról semmit se tud s elválásuk óta nem látta. Ezekután eloadta a baltát is, melyet hazajöve telek a szénatartó fenekére rejtett el azon véresen.

A járásörmester ekkor letartóztatta, de nem akarta addig bekísérteni, míg Kányát is el nem fogja. Az ennek felkeresésére és elővezetésére kiküldött járőr azonban azzal tért vissza, hogy napok óta nem látták sem eddigi tartózkodási helyén, sem a környéken.

Eppen ekkor érkezett meg az értesítés Kisgyőröböl is, mire a járásörmester bejelentette távbeszélőn a kir. ügyésznek Venczel elfogását és az addig elért eredményt s a kir. ügyész meghagyására folytán a küldönczről parancsot is küldött a Kisgyőrben levő járőrnek, hogy az ott elfogottakat bocsássa szabadon s a további nyomozás végett csatlakozzék mielőbb a járásörmester vezetésére alatt működő járőrökhöz.

Másnap aztán, mikor azt a kereskedőt is kinyomozták, a ki a fát megvette, s a fát attól elkobozta, s bünjeleket teljesen biztosították, Venczelt átadta a kir. ügyésznek, hogy annak őrizet alatt tartása a Kánya utáni nyomozásban ne hátráltassa őket. Szinte bizonyosak voltak benne, hogy Kányát Miskolc környékén elfoghatják, mert — mint a kereskedő bemondta — előző napon nála járt és az 5 koronát felvette. Sőt akadtak mások is, a kik látták, hogy egy őszetört ezüst zsebkészletet kinalgatott megvételre. Reményük azonban korai volt, mert a legszorgosabb keresés, kutatás, kérdészekedés daczára sem voltak képesek több mint öt napi nyomozás után sem feltalálni.

A járásörmester minélfogva a járőröket hazabocsátotta s ő maga is bevonult. Nyomozásuknak ugyan meg volt az az eredménye, hogy a két kisgyőri emberre egy vadorzást ráderítették és megállapították, hogy a baltájuk az orzott vad szétdarabolása alkalmával lett véres.

A miskolczi kir. ügyésznek az elő nem talált Kánya ellen korzólevelet adott ki, melyben a személyleírás között, mint ismeretű jel, a következők voltak felvéve: jobb szemében egy lencsényi nagyságu fehér pont. Balkezén mutatóujjának első uze hiányzik.

Pár nap múlva Lamos járásörmester, egy délután kiment étélái a Miskolc alatti hegyoldalon elterülő úgynevezett «Avas» sétakertbe. Amint ennek az erdő közelében levő félreeső rézében sétálgatott, egyik kanyarodónál egy munkás ruházatu magányos emberrel találkozott össze, a ki kezét

hátrátéve vele szembe jött. Mintán Kánya Mihály személy-leírása erre az emberre nagyon ráillett, a járásőrmester erősen szemügyre vette, de nem láthatott a szemébe, mert lesütött szemekkel, létszólag gondtalanul haladt el mellette az illető. A mint azonban hirtelen utána tekintett, észrevette, hogy az ismeretlen addig hátrátéve tartott kezzeit hirtelen előre kapta s balkezét zsebre dugta.

Ez a mozdulat teljesen felkeltette a járásőrmester gyanúját, miért is kardot rántva utána lépett az ismeretlennek s galléron ragadva rákiáltott: *Hová megy Kánya Mihály?*

Nem vagyok Kánya Mihály! Eresszen el az ur! tiltakozott az ismeretlen és mindenképpen szabadulni akart. De a járásőrmester vasmarokkal fogta s a mint meglátta a fehér pontot a szemében és a balkezen a csonka mutatóujjat, figyelmeztette, hogy tagadása hiábavaló, mert ezek az ismertető jelek elárulták kilitét, tehát csak viselkedjék nyugodtan és az ellenszegüléstől óvakodjék. Egyidejűleg kijelentette előtte letartóztatását és továbbra is galléréjánál fogva maga előtt vitte a legközelebbi rendőrszemig. Kinek segítségével a rendőrségre kísérte, hol az esetre nézve azonnal ki is kérdezte.

Kánya Mihály — mert csakugyan ő volt — mindent beismert úgy, mint azt Venczel elmondta. Csak annyit tett bozsa, hogy Venczeltől való elválása után ő még visszament a hullához s annak zseboráját elhozta azmal a szándékkal, hogy majd eladja. De mert össze volt törve nem kellett senkinek, ő tehát elásta az erdőben egy fa törébe. Erre a fára azonban semmiképp sem tudott rátalálni s így az óra — bár a járásőrmester is vagy ötven gyerekekkel egész délután keresette az erdőben — nem volt előkeríthető.

Kánya Mihályt, beismerése alapján, a kir. ügyészségnek adta át a járásőrmester. S a két egyént, még azon év folyamán, 15—15 évi fegyháza ítélte a miskolci esküdtbíróóság.

Lamos Arpád járásőrmester az ezen ügyben való nyomonzás vezetésénél félreismerhetetlen jelét adta, hogy hivatását a legkomolyabban fogja fel, teljesen a szolgálatnak él és hogy a csendőrségnél szerzett tapasztalatait a szolgálat érdekében tudja is értékesíteni. S megmutatta, hogy a csendőr működését ha hivatásának fontosságát ismeri és szem előtt tartja, s ha kötelességének híj teljesítéséről nemcsak a szolgálatban, de szórakozásai közben sem feledkezik meg: mindenkor siker koronázza.

A kassai csendőrkerületi parancsnokság méltányolta is úgy a járásőrmester, mint a nyomozásnál közreműködött Varga és Kelemen őrnesterek sikeres működését s ennek elismerése jeléül mind a hármat dicséző okirattal tüntette ki, míg a nyomozásban résztvevő csendőröket nyilvánosan megdicsérte.

KÉPEINKHEZ.

A siketnémák oktatása.

Hazánkban a siketnémák száma meghaladja a 23,000-et. Ezek a szerencsétlen teremtmények teljesen elvesznének a társadalomra nézve, sőt annak elviselhetetlen terhévé válnának, ha tehetetlen és tudatlan állapotukban hévé válnának, ha tehetetlen és tudatlan állapotukban hagynók őket. Hanem a pedagógia e téren is annyira előhaladt már, hogy szinte csodákat mivel, midőn a siketnémák nemcsak különböző közügyességekre, hanem még beszélni is megtanítja. A némák ugyanis azért nem tudnak beszélni, mert nem hallanak, különben a beszélő szervük egészen hibátlan. A tanítókra tehát a feladat hárul, hogy a süketség dacára megismertessék a némával az egyes hangokat és azok kiejtésére eők a némával az egyes hangokat és azok kiejtésére oktassák. Nehéz, fáradságos és nagy türelmet igénylő munka ez; de többnyire többé-kevésbé sikerül. Az munka ez; de többnyire többé-kevésbé sikerül. Az intézetben az ilyen tanuló rendszerint nyolcs évig áll kiképzés alatt, miáltal nemcsak beszélni, írni és olvasni, hanem valami iparágat is megtanul, mely aztán megélhetését biztosítja.

HIREK.

Rablógyilkosságok. A krassószőrenymegyei Obabiczsa község határában Zsurka Adrián obabiczai lakos, sátoros cigányi és családját sátrában márczius 21-én éjjel egy és két óra között két ember karókkal megtámadta, Zsurkát agyonverte, feleséget és két leányt halálosan megsebesítette és 186 korona készpénzüket elrabolta. A tettesek a csendőrség által elfogattak. Sárosmegye Somosújfaluban pedig ugyancsak márczius 21-én este hét óra tájban Miklós Jánosné ottani lakost ismeretlen tettesek a saját lakásán meggyilkolták és kirabolták. A rablógyilkosság elkövetésével egy a meggyilkolt nővel ellenséges viszonyban állott kendei lakos és annak neje gyanúsítottak. A bevezetett nyomozás során a gyanúsított tagadásával szemben beigazolást nyert az, hogy ő a gyilkosság napján Somosújfaluban járt, a granut tehát ez a körülmény, de főleg az, hogy a gyanúsított lakásán eszközölt házkutatás alkalmával kimosott véres ruhák találtak, megerősítette, a minek alapján letartóztaták.

Betöréses lopások. A borsodmegyei Viszló községben márczius 23-án éjjel a községi híró lakásának ablakát betörték és ily módon a szobába hatoltak, onnan egy Wertheim szekrényt kiemelték, azt feltörték és annak 549 kor. 66 fill. tartalmát ellopták. Ugyanazon betörők a jelzett éj folyamán Viszlón még négy helyen követtek el betöréses lopást, zsákmányuk azonban mindenütt jelentéktelen volt. Az ismeretlen tettesek elleni nyomozást Daróczy Endre járásőrmester, edelényi járásparancsnok nyolcz csendőrrel bevezette és az összeszedett bűnjelek és bizonyítások alapján a tettesek egyikét kiderítette.

Ellenszegülés. A fejérmegyei Sárbogard községben a márczius 26-án megtartott sorozás alkalmával Szimajster János csendőrt szolgálatteljesítés közben Hufnagel János budapesti lakos mellen ragadta. A megtámadott csendőr támadója ellen egy szuronydöfést intézett és azt könnyen megsebesítette.

Megtámadott c. őrsvezető. Balog László Fejérmegye hercegfalvai lakos márczius 13-án Mihályi Ede csendőr c. őrsvezetőt megtámadta és súlyosan megsebesítette. A tettes elfogattott és a vizsgálat megindítattott.

Eljegyzés. *Grabovszky Béla* m. kir. csendőrfőhadnagy, ungvári szakasparancsnok eljegyezte Pogány Irénke úrleányt Kolozsvárról.

KÜLÖNFÉLÉK.

Juhász kutyák idomítása. A mexikói benszülőtteknek egy eredeti és hasznos módjuk van a juhász kutyák idomításában. Egy kis kutyát elvesznek az anyjától születése után egy-két nap múlva (a faj mellékes), a juhtól vagy kecskétől az egy-két napos állatot szintén elveszik és a kutyával cserélik ki. Az első napokban nehezen barátkozik meg az anyja az idegen és furcsa aprósággal, de csakhamar megszokja azt és azután éppen úgy ápolja mint az ő sajátját. És midőn a kutya már annyira fejlődött, hogy a nyájjal kimehet a mezőre, akkor tanítják és szoktatják meg a szükséges teendőkre. S ha a kutya már egy éves, kiviszi a nyáját minden vigyázat nélkül, megvédi és összetartja őket és nincs rá eset, hogy idegen kutyát vagy ismeretlent a nyájhoz engedne közeledni. Este ismét hazavezeti a nyáját minden segítség nélkül. Az idegen kutyák bár hogy csalogatják is az mind hasztalan, ő hűségesen ragaszkodik kötelességéhez.

Az indiánusok haladása. Amerika belakóinak most élő ivadékaikról érdekes közleményt írt egy francia folyóirat. Az Egyesült-Államokban élő indiánus törzseket három csoportba lehet sorozni. A teljesen civilizált négerok, a kik még csak csokély számban vannak és minden tekintetben idomulni tudtak az amerikai kultúrához. A felművelt feketek, a kik elváltak a régi törzsektől. És a többé-kevésbé nomád, vagy csak alig elpolgárisodott indiánusok, a kik sok hagyományos szokást követnek, de azért a fehérek uralkodnak rajtuk. A haladó élet legtöbb terén lehet velük találkozni. A szászok túlhaladja azoknak a száma, a kik közöttük katonatisztokká lettek. Egyikük a táboruoki rangra is felvitte. Egy Eastmann nevű indián elismert író. Színházuk is van számos helyen. A leghíresebb a Montauk-színház, a melyet az alapító törzs nevével kereszteltek el és a hol a színészek angolul játszanak. Temérdek jómódu indiánus földbirtokosról tudnak a dollárok hazájában. Egyesek milliókra menő vagyonra tettek szert. Quanah gazdagágáról regél keringenek. Kanzaaban annyi a jószága és a földje, hogy talán maga sem tudja mennyi. Tavaly vendégségben járt nála Roosevelt elnök, a mikor arra felé vadászgatott. Az említett indián nábob legzavesebben elődeinek módjára öltözködik. Estétként a vállára veti a drága állathörből készült takarót és lemegy sétálni a villamos fényben uszó kertbe. Ha fehér arcú látogatót vár, úgy kicsipi magát, akár valami párisi ficsúr.

Az angolok és a színek. Az angol közéletnek a színmánia a legújabb jellemző jelensége. Ez a nép, mely száz évvel ezelőtt a maga józan szürke és fekete ruháját ráerőszakolta a világra, most valósággal homlik a különöz, színes öltözetek után s ez a mostani női divatot is nagyon jellemzi. E színmánia kifolyása az angoloknak a nagy középkori pompás díszmenetek iránt való elszáradása is. Az idén olyan díszmenetet fognak tartani Londonban, melyhez fogható még nem volt a világon. Részt vesz benne 100,000 ember, 10,000 ló és 4000 mindenféle diszkoci. Bemutatják vele Anglia és London egész történelmét a rómaiak korától napjainkig, minden híres személyiséggel, dicső és szomorú eseményvel együtt.

A Vezuv magassága. A Vezuv magassága a legbiztosabban megállapítható mennyiségek közé tartozik. Minden kitérés a hegynék módosítja a magasságát, lávafalakkal feltornyosítja a csúcsát, vagy lényegesen alacsonyabbra porlasztja azt. A firenzei olasz földrajzi intézet nemrég elhatározta, hogy pontosan megméri a tűzhányó-hegy ez idő szerinti való magasságát. — A mérés eredménye az lett, hogy legutóbbi kitéréséből több mint száz méterrel csökkentette meg a Vezuv magasságát: 1335 méterről 1223 méterre.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

N. M. ez. őrsvezető. Közleményét nem hozhatjuk. Új dolgokat nem tartalmaz, megismétli a megerősítési csoportban azt, a mit K. esendőr a közleményében felvetett, s a mit különben mindnyájan tudunk. Magyargatlhatjuk azonban, hogy ezek a kérdések a vezető körökben állandóan felszínre vannak.

L. járásőrmeister Korpóna. A velünk közölt eredmény valóban szép, de így nem használhatjuk, mert azt, hogy mily tanulmányos

részletei, akadályai és nehézségei voltak a nyomozásnak, a közleménye egyáltalánban nem tartalmazza. Ha tehát e tekintetben az eset tanulmányos, úgy részletesen, de ne túl terjedősen írja le s küldje be, s akkor az érdekes nyomozások rovatóiban felhasználjuk.

Sz. I. őrsvezető Apatin és D. S. ez. ez. őrsvezető Lemes. Beküldött nyomozásaiik közlése nem alkalmasak, mert sem nem bouyoláltak, sem más különös és tanulmányos érdekességük nincs.

Sch. I. járásőrmeister Ujegyházi, D. M. őrsvezető Torbaly, M. K. pr. esendőr Fonyódi. Beküldött nyomozásaiikat megfelelően átdolgozva, mihelyt sorra kerülnek, felhasználjuk.

Kreca járásőrmeister. A kibocsátott önlékérmeiken tényleg csak egy csillag van s így a leírás látszik hibásnak. Tegyen jelentést róla előjáró parancsnokságához s ahhoz képest kérje a leírás helyesbítését.

J. M. ez. őrmester. A jelölték 1908. évi rangsorozati lapjában S. rangszámmal fel van véve. A bélyeget lapunk javára bevételéztük.

N. J. járásőrmeister. Az ön állításán tévedésen alapszik, a mennyiben B. M. járásőrmeister neve mellett az adományozási év 1902. helyett tévesen 1907-tel lett kiegészítve, vagyis ő a korábbi érdemkeresztet nem 1907-ben, hanem 1902-ben kapta és ennélfogva ő a sorrendben folyósított jelvénypótdíj, ön előtt, joggal megillette. Ön előtt különben még nyolcra van azok, kik a jelvénypótdíjra igényvel bírnak és pedig öten 1902. és hárman 1903-ból. A bélyeget lapunk javára bevételéztük.

K. K. Vaanti altiszt képesítő vizsgát magánúton nem tehet. Azt csak a vasutak szolgálatában álló egyén teheti le és pedig a szolgálati beosztásán szerint illetékes üzletvezetőség részéről kirendelt bizottság előtt. A tanulmány a vizsgázó számára az üzleti szabályzatban van előírva.

M. S. ez. ez. őrsvezető. Az igényjogosultsági igazolványra és az azzal járó kedvezményekre csak a betöltött 12 évi tényleges szolgálat után lehet igénye.

Kiváncsi. I. Magánlak megszerzése. 2. Kivételre esetekben, a mindon az olvasókör tagjai pl. zártkörti osztályokat, társasvacsorákat stb. rendeznek, jogosult őket kiszolgálni. Ugyébként pedig rendezvények között a záróra után az olvasókörökben nem igen szoktak tartózkodni.

K. V. őrsvezető. Lovelezésünk tulságosan kiterjedt lenne, ha minden hozzászóló intézett kérdésre levelet kellene írunk, így e helyett értesítjük, hogy önt eddigi szolgálata után az 1881. év LXXI. t. ez. értelmében évi 664 kor, nyugdíj illető meg. Az idézett törvényt valamely nagyobb könyvkereskedés útján, talán beszerezheti. A bélyeget lapunk javára bevételéztük.

K. I. Attól függ, hogy a nő tudja-e állításán valóságát bizonyítani vagy nem. Ha igen, elmarasztalhatjuk. 2. Polgári peresuton a kir. járásbírósnágnál. 3. Fellelteml megengedik, mert hiszen a védelmi szemben a védelemnek is van helye. 4. Az a körülményektől függ is. Az ön javaslatához nem bíráljuk le nem tiltható. Az említett összeg nem a logónyságra vonatkozik.

Soraajegyekről. Csendőrség Rozsnyó. A 0926/070. számú Bazilika soraajgye már régebben ki lett sorolva 12 koronával. A többi eddig nem nyert. Anzódó őrmester. A 0794/69. számú magyar vörös keréki soraajgye már régebben ki lett sorolva 12 koronával. A többi nem nyert. **F. I. őrmester** Magyararkai zsei szállások. Az 1896/66. sz. konv. magyar jelszlogunk nyszeménykölvény tartoztatási burában már régebben kiorsoltatott 200 koronával. **Kopasz, Sopron, N. G. Pycoratorny, V. M. Pélogyházi, Tóth őrsvezető Bályon, Őrsvezető Uglya, Tóth őrsvezető Polgárdi, R. I. őrsvezető Buzakmadaras, Bücsölő őrmester, Őrmester Mozgóg, M. I. járásőrmeister, Csömör, H. Szalárd, B. G. Szováta, I. N., M. P., Kovács, H. Székess-felérvár és V. L. Loozházi** Soraajgyeik eddig még nem lettek kihuzva.

HIVATALOS RÉSZ.

Különítményfelállítás.

A VI. számú esendőrkerület területén Veszprém vármegyében fekvő Almádi községben, a balatonmenti vasutépítés tartamára, márczius hó 16-ával egy 3 főből álló különítmény állítatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ö császári és apostoli királyi Felsége 1908. évi márczius hó 11-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Holek László őrnagynak, a II. számú esendőrkerület parancsnokhelyettesének és

Dobos Gyula őrnagynak, a IV. sz. esendőrkerület másodtörzstisztjének, mint egészségügyi okból szabadságot kapnak jelen szolgálati alkalmazásuk alól való felmentés mellett *létszám felett való vezetését* legkegyelmesebben *elrendelni* méltóztatott.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

edvei *Illés* Béla százados és

Kenedi Nándor főhadnagy, a m. kir. VI. számú esendőrkerületbeli parancsnokság állományában, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működésükért.

Pfeiffer Károly és

Virág László, III. sz. esendőrkerületbeli századosok, szárnyparancsnoki minőségben hosszabb időn át kifejtett buzgó és eredményes tevékenységükért.

Kárpáti Sámuel, a m. kir. VI. számú esendőrkerületnél létszámon felül vezetett s a m. kir. honvédelmi ministerium 16. osztályába beosztott törzsőrmester, irodai teendőinek végzése körül hosszabb időn át kifejtett ügybuzgó és eredményes tevékenységéért.

Csambál Péter esendőr és

Cservény Károly próbacsendőr, mindketten az V. sz. esendőrkerület állományában, egy-egy emberéletnek a tűzhaláltól történt megmentéséért.

A m. kir. I. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:

Ambrus József törzsőrmester, segédtiszt irodai segédmunkái minőségben 16 éven felüli alkalmazása alatt mindenkor tanúsított nagy szorgalma, pontos működése és teljes megbízhatóságaért, nemkülönben szolgálaton kívüli kifogástalan magatartásáért és példás magaviseletéért.

Lukács Mihály törzsőrmester a kerületi számvivőségnél segédmunkái minőségben huzamosabb idő óta teljesített kiválóan hasznos irodai működéséért, példás szorgalmáért, pontosságáért és teljes megbízhatóságáért.

Kádár János járásőrmester, őrnadnai járásparancsnok, mert 1906. évben a naszdövidéki helyiérdekű és 1907. évben az Ilyva és lesvölgyi iparvasutak fölmérése, kivétele és építése alkalmával oly helyes intézkedéseket tett, hogy a munkálatok az érdekelt községek lakosságának izgatottsága és ellenállása dacára minden komolyabb következmények nélkül akadálytalanul végezhetőek voltak.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:
Jermos Ignác őrmester, lokonozói őrsparancsnok, 13 évet meghaladó esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működéséért s általában minden irányban tanúsított előnyös magatartásáért.

Kinevezettek:

1908. évi márczius 1-ével:

Járásőrmesterekké:

Hardócz Salamon (1. rangban) a II. sz. Magyar Győző (2. ") a VI. sz. esendőrkerület állományába tartozó őrmesterek.

Előléptettek:

1908. évi márczius hó 1-ével:

a m. kir. VIII. számú esendőrkerület állományában:
Juhász István, *Varga* József, *Piraj* Ágoston, *Zádori* János és *Nagy* Sándor ez. őrsvezető II.-od altisztek, őrsvezetőkké.

Áttolyoztatott:

1908. évi április hó 1-ével:

Frank Mór törzsőrmester a II. sz. esendőrkerületről, a VIII. sz. esendőrkerülethez.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. III. számú esendőrkerület állományából *Karthy* Elek esendőr 3 darab, *Viola* Márton járásőrmester és *Lajtos* Vendel esendőr ez. őrsvezető pedig egy-egy darab 10 koronás arany lovaglási jutalomdíjban részesült.

Névváltoztatás.

Kruchó Balázs VIII. számú esendőrkerületbeli őrsvezető család névét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi február 27-én kelt 4276/VI.-a. számú engedélye alapján *Kárpáti*-ra változtatta.

Mazzola Mihály, VIII. sz. esendőrkerületbeli esendőr ez. őrsvezető család névét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi február hó 26-án kelt 154303/VI.-a. számú engedélye alapján *Mátrai*-ra változtatta.

Muresánu Mihály, VIII. számú esendőrkerületbeli esendőr család névét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1908. évi február hó 20-án kelt 4274/VI.-a. számú engedélye alapján *Marosi*-ra változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. III. sz. esendőrkerület állományában:

Bágyer Mátya őrsvezető, *Hajdú* Irén Klárával, 1908 febr. 25-én, Dunavesszőn.

A m. kir. V. sz. esendőrkerület állományában:

Bátorfi Vince őrmester, *Cservánczi* Katalinnal, 1908 febr. 27-én, Mórén.

Peszeda Gyula cz. örsv., *Adamicza Annával*, 1908 márcz. 1-én, Zsolnán.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Rákosi Ferencz cz. őrmester, *Babics Máriával*, 1908 márcz. 2-án, Herczegszőlősen.

Novák Lajos örsvezető, özv. *Kulcsár Kis Sándorné*, szül. *Végman Máriával*, 1908 márczius 1-én, Nagyharsányon.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Kösa Imre járásörmester, *Seres Juliannával*, 1908 márcz. 1-én, Nyiregyházán.

Sipos Károly őrmester, *Talián Rozáliával*, 1908 febr. 29-én, Aknasugatagon.

PÁLYAZATOK.

Egy gépész-lakatos-börtönőrmesteri állás a szegedi kir. kerületi börtönnél. Fizetés 1900 korona. Lakpénz 200 korona. Természetbeni ruházat. Naponkint 84 dkgr. kenyér. Magyar nyelv szóban és írásban. 4 elemi osztály, gépészi oklevél, lakatos mesterség, sikeres börtönügyi szolgálat. Kérvények a szegedi kir. kerületi börtönigazgatóságához 1908. évi április hó 28-ig.

Egy hivatalozolgai állás a gödöllői kir. járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Szabályszerű lakpénz 60 korona pótlékkal, vagy természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a pestvidéki kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi május hó 2-ig.

IV. oszt. utbiztosi állás Zemplén vármegye törvényhatóságánál. Fizetés 900 korona. Lakpénz 160 korona. Utátalány a törvényhatósági és közutak minden kilométerje után: kiépített közutaknál 6 korona 60 fillér, kiépítetlen közutaknál 3 korona 30 fillér, viczinális közutaknál 2 korona. Szertárbér 20 korona. Irodasítalány 16 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Egy évi ideiglenes szolgálat, ezen belül az előirt vizsga letétele. Kérvények Zemplén vármegye alispánjához 1908. évi április hó 30-ig.

Egy felügyelő szolgálai állás a nagyszombeni m. kir. áll. elme-gyógyintézetnél. Fizetés 600 korona. Lakpénz 180 korona vagy természetbeni lakás. Fűtés és világítás. Megezárt ruhailletmény. III. oszt. élelmezés. Magyar nyelv szóban és írásban. Orvosi bizonyítvány. Kérvények a nagyszombeni m. kir. elme-gyógyintézet igazgatójához 1908. évi április hó 30-ig.

Egy hivatalozolgai állás a budapesti kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a budapesti kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi április hó 17-ig.

Egy hivatalozolgai állás az erzsébetvárosi kir. törvényszéknél. Fizetés 600 korona. Lakpénz 180 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az erzsébetvárosi kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi május hó 6-ig.

Egy irtóki állás a zombori kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a zombori kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi április hó 24-ig.

Egy hivatalozolgai állás az ipolyvári kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Ruhailletmény 100 korona, vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az ipolyvári kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi április hó 21-ig.

Három hivatalozolgai állás Arad vármegye alispáni hivatalánál. Kezdő fizetés 600 korona. Lakpénz 200 korona. Természetbeni ruházat. Csizmapénz 16 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az Arad vármegye alispánjához 1908. évi április hó 30-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833/eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy irtóki állás a szabadkai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Közhatósági orvosi bizonyítvány. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a szabadkai kir. törvényszék elnökéhez 1908. április hó 16-ig.

Két irtóki állás Arad vármegye törvényhatóságánál. Kezdő fizetés 1400 korona. Lakpénz 300 korona. Négy középiskolai osztály. Arad vármegye főispánjához címzett kérvények. Arad vármegye alispánjához 1908. április hó 15-ig. A nyugdíjazás esetében követendő eljárásra a honvédségi Rendeleti Közlöny (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833/eln. szám alatt közzétett körrendelet irányadó.

Egy hivatalozolgai állás az egri kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Szabályszerű lakpénz és 60 korona pótlék. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az egri kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi április hó 8-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Megjelent az új fegyverzeti leltárhoz a legújabb összeállítású kimutatás a helyreigazításhoz felhasznált, valamint a hasznavehetetlenné vált fegyverzeti és szerelvényi cikkekéről. Belügyminiszteri 1908/5989 V/h. szám alatt kiadott rendelet szerinti legújabb mintájú kimutatás a Manlicher-féle csendőrségi ismétlő karahélyhoz tartozó alkatrészek, tartozékok és szerelvények, továbbá a csendőrségi kardok és kardalkatrészek szükségletéről.

Grammofonok, fuvalák, czimbalmok, cziterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Üzleti elveink a legszolidabbak.

Vadászfegyverek
szemes, golyvós löfegyverek, revolverek, szuli, löttich, weiperti hirtűvez gyártm.

Elek és Társa

Budapest, Károly-körút 10.

Ingyen képeket árjegyzék.

Hegedűk, forgatható és önműködő hangszerek.

Valódi francia színházi látványok.
Görz-léle trieder B i n o k l i k.

Kényelmes

havi részletfizetésre.